

Результати опитування керівників підприємств Одеської області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2025 року



* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Одеської області в III кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Одеської області** у III кварталі 2025 року свідчать, що на тлі війни, недостатнього попиту та браку кваліфікованих працівників респонденти продемонстрували слабкі очікування щодо обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців та негативно оцінили перспективи розвитку своїх підприємств на цей період. Очікувалося подальше зростання цін. Девальваційні очікування залишалися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – «мінус» 5.6% (у II кварталі 2025 року – «мінус» 10.8%) (графік 1), у цілому по Україні – 6.1%. Найнижчі очікування були в підприємств переробної промисловості («мінус» 33.3%), водночас респонденти підприємств транспорту та зв'язку мали оптимістичні оцінки (30.0%);
- зростання цін на споживчі товари та послуги: 54.1% опитаних респондентів очікували, що інфляція перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 51.4%), у цілому по Україні – 57.9%. Головними чинниками зростання інфляції респонденти продовжували називати воєнні дії та їх наслідки, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікували 86.1% респондентів (у попередньому кварталі – 81.1%), у цілому по Україні – 83.9%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – «мінус» 13.5% (у попередньому кварталі – 0.0%), у цілому по Україні – 1.7% (таблиця). Найпесимістичніше були налаштовані керівники підприємств інших видів економічної діяльності (баланс відповідей – «мінус» 50.0%), а керівники підприємств транспорту та зв'язку повідомили про оптимістичні очікування (30.0%);
- зменшення обсягів реалізації виробленої продукції вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 18.9% (у II кварталі 2025 року – «мінус» 2.7%). На зовнішньому ринку респонденти області також очікували зменшення обсягів реалізації продукції: баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у попередньому кварталі – 18.8%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 11.0% та 16.1% відповідно;
- збільшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – 10.8% (у попередньому кварталі – 0.0%). Респонденти водночас очікували, що інвестиційні видатки на машини, обладнання та інвентар зростатимуть дещо нижчими темпами: баланс відповідей – 5.4% (у попередньому кварталі – 13.5%) (таблиця), у цілому по Україні – 0.0% та 4.3% відповідно;
- зменшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 18.9% (у попередньому кварталі – «мінус» 13.5%). У цілому по Україні – «мінус» 4.4% (графік 4);
- швидше зростання цін на товари / послуги, що купуються / продаються: баланси відповідей – 100.0% та 75.0% відповідно (у попередньому кварталі – 94.4% та 56.8% відповідно) (графік 6). Найвищі очікування щодо зростання цін на реалізацію продукції власного виробництва в респондентів переробної промисловості (баланс відповідей – 100.0%). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, вартість трудових ресурсів, а також ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції вищими темпами: баланс відповідей – 51.4% (у II кварталі 2025 року – 40.5%). Водночас респонденти очікували уповільнення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 24.3% (у попередньому кварталі – 35.1%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, недостатній попит та брак кваліфікованих працівників (графік 5).

Підприємства області послабили свої очікування щодо потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (29.7% опитаних), обирали запозичення виключно в національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом залишалися жорсткими (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави (графік 10).

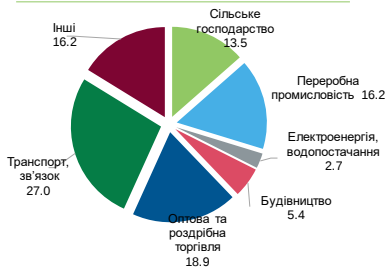
94.6% респондентів області зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

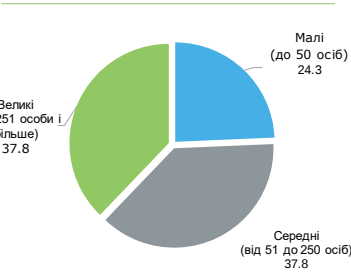
- поточний фінансово-економічний стан поганий: баланс відповідей – «мінус» 13.5% (у II кварталі 2025 року – «мінус» 8.1%), у цілому по Україні – «мінус» 4.5%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 23.5% (у II кварталі 2025 року – «мінус» 33.3%);
- підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 30.6% (у II кварталі 2025 року – 25.0%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

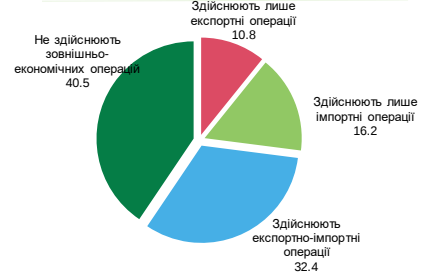
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %



Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

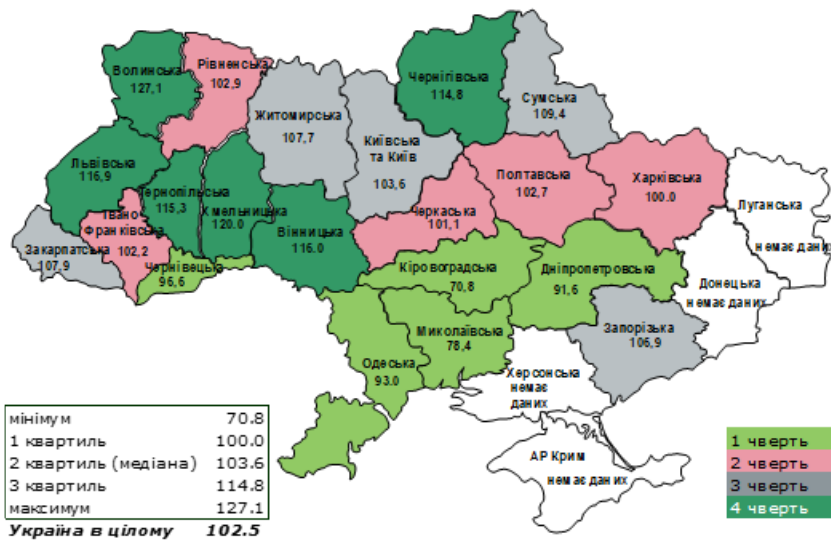


Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %



- період проведення – 31 липня – 27 серпня 2025 року;
- опитано всього 37 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %



*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Одеської області щодо їх ділової активності (за складовими)

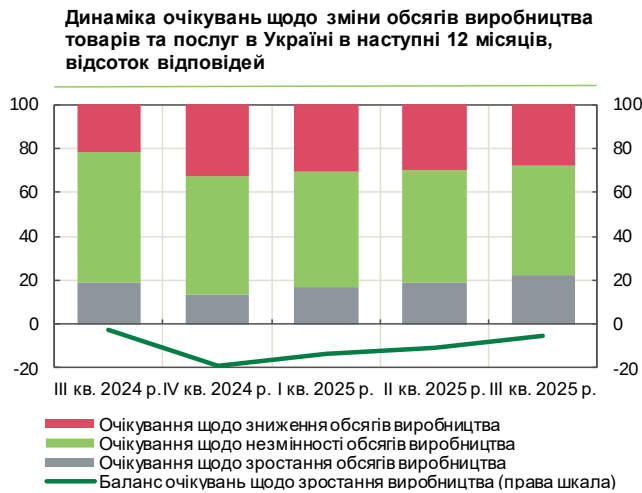
Баланси відповідей, %					
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.	III кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-13.9	-2.7	-2.7	0.0	-13.5
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-13.5	-8.1	2.7	-2.7	-18.9
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	13.5	-8.6	2.9	0.0	10.8
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	10.8	-5.9	11.1	13.5	5.4
кількості працівників	-27.0	-19.4	-27.0	-13.5	-18.9

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

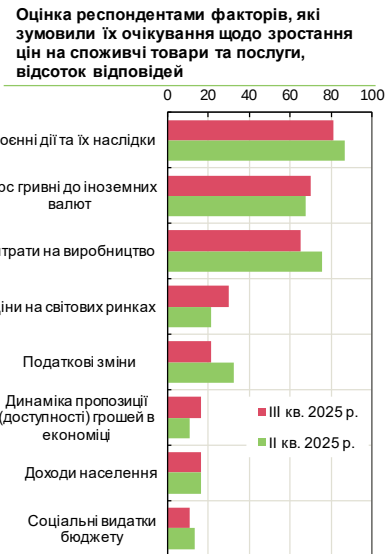
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

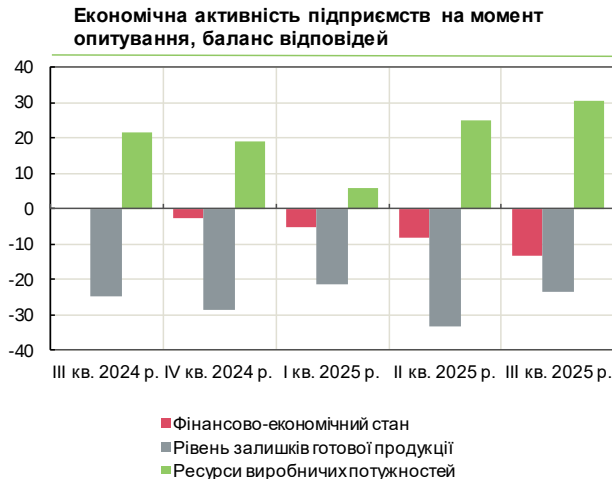
Графік 1



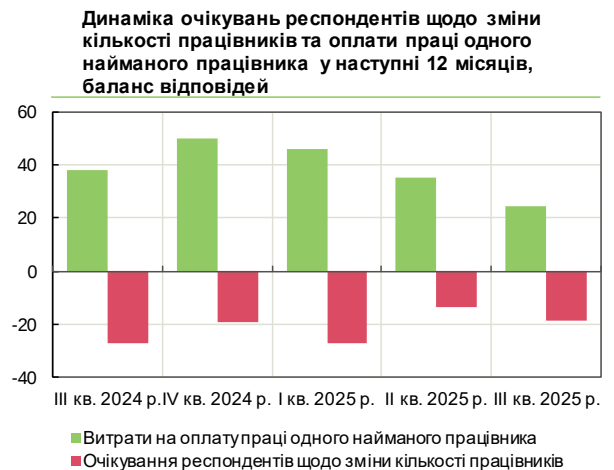
Графік 2



Графік 3



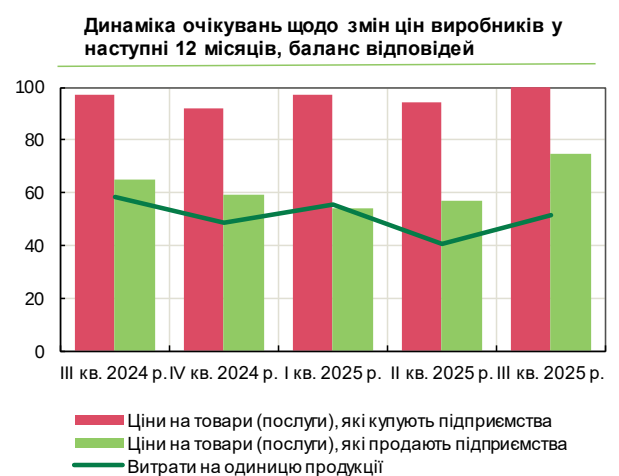
Графік 4



Графік 5



Графік 6



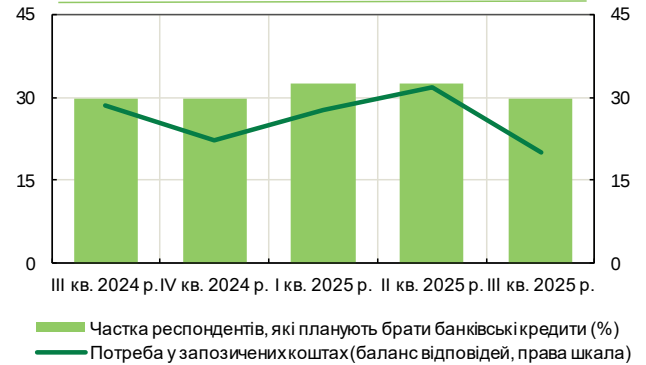
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей



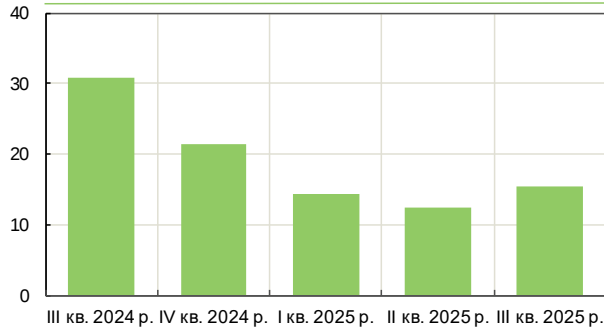
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей



Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*



*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

